

NOTAT

Til: Norges Kampsportforbund (NKF)

Fra: Advokatfirma Kleven & Kristensen v/advokat Pål Kleven

Dato: 30.06.2014

Sak: Samarbeidsmodeller mellom klubb og selskap

1. Innledning

Vårt advokatfirma har fått i oppdrag å vurdere den generelle samarbeidsmodellen som normalt benyttes i samarbeidet mellom kampsportinstitutter og kampsportklubber. Den rettslige problemstillingen NKF ønsker å få svar på er hvorvidt de eksisterende samarbeidsmodeller er i tråd med Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komités (NIF) lov, samt om det finnes alternative og bedre organiseringsmuligheter for de aktører som omfattes av herværende problemstilling.

I det følgende vil vi først gi en oversikt over NIFs regler hva gjelder samarbeidskonstellasjoner mellom kommersielle selskaper (her: kampsportinstitutter) og klubber (her: kampsportklubber). Deretter vil vi fremme alternative organiseringsmodeller. Vi har også utarbeidet et utkast til standard samarbeidsavtale mellom kommersielle institutter og ideelle kampsportklubber som følger som et vedlegg til dette notatet.

2. NIFs regler om samarbeid mellom selskaper og klubber

2.1 Oversikt over regelverket

NIFs lov kapittel 13 regulerer forholdet mellom idrettens organisasjonsledd og næringslivet, samtidig som NIFs lov § 10-1 oppstiller de fundamentale kravene for at en klubb kan være medlem i NIF.

Av NIFs lov § 10-1 (2) a) er det et vilkår at klubben har til formål å «drive idrett». Dette innebærer at det er klubben selv som må «drive» idretten og ikke det samarbeidende selskapet.

I tillegg følger det av NIFs lov § 10-1 (2) b), jf. NIFs lov § 13-2 (1) at klubben skal være «selveiende» og «frittstående», herunder opprettholde denne posisjonen når det inngås et samarbeid med næringslivet. Klubben skal også beholde «bestemmende myndighet» over alle forhold knyttet til «medlemskapet» og «den sportslige aktiviteten», jf. NIFs lov § 13-2 (1).

Med "selveiende" siktes det til at klubbene selv eier sin formue, og at verken medlemmene eller andre utenforstående i kraft av eiendomsrett (eller andre grunnlag) kan gjøre krav på andel i klubbens formue.

Med "frittstående" siktes det til at det er klubbens egne medlemmer som gjennom klubbens egne valgte organer har det avgjørende ord i klubbens forhold. Dersom klubben er «frittstående» vil den normalt også ha «bestemmende myndighet» over alle forhold knyttet til «medlemskapet» og «den sportslige aktiviteten». I forhold til kravet om at klubben skal ha bestemmende myndighet over «den sportslige aktiviteten», understreker vi at dette ikke innebærer at klubben plikter å ha

arbeidsgiveransvaret for klubbens trenere og andre tilknyttet klubbens sportslige apparat. Dersom klubben imidlertid overfører «hele eller deler av klubbens kommersielle virksomhet» til et selskap, er det et vilkår at klubben er arbeidsgiver for klubbens trenere og andre tilknyttet klubbens sportslige virksomhet, jf. NIFs lov § 14-4 (2). Denne bestemmelsen omfatter primært samarbeidskonstellasjoner innen fotball, -ishockey og håndball der eliteklubber lar et samarbeidende selskap forvalte klubbens kommersielle verdier som blant annet verdier knyttet til sponsorater og inntekter fra spillersalg. Dersom samarbeidet mellom en klubb og et selskap ikke omfatter «overføring av klubbens kommersielle virksomhet», vil samarbeide heller ikke omfattes av NIFs lov § 13-4. Samarbeidskonstellasjoner mellom klubber og selskaper innen NKF vil normalt ikke omfattes av NIFs lov § 14-4.

Dersom en klubb ikke tilfredsstiller ovennevnte vilkår, vil den kunne bli fratatt dens medlemskap i NIF, jf. NIFs lov § 10-2 (3).

2.2 Strukturering av samarbeidet i henhold til NIFs regler

I henhold til NIFs lov § 10-1 (2) a) er det som nevnt vesentlig at det er klubbene som driver klubbens idrettslige aktiviteter og ikke det samarbeidende kampsportinstituttet. Dersom det samarbeidende kampsportinstituttet organiserer egne kampsportaktiviteter, er det en forutsetning for å tilfredsstille nevnte vilkår at den samarbeidende klubbens aktiviteter atskiller seg fra kampsportinstituttets aktiviteter i både art og innhold.

Kampsportinstituttet og den samarbeidende klubben kan f.eks. ikke ha tilnærmet sammenfallende kunde- og medlemsmasse med samme treningstilbud til kundene og medlemmene. I et slikt tilfelle er det nærliggende å anta at klubben er en

proformaklubb, opprettet med formål om å tilegne selskapet og dets kunder de rettigheter som følger av et medlemskap i NIF.

Et kampsportinstitutt kan f eks heller ikke ta initiativet til å stifte en klubb med det formål at instituttets kunder skal kunne delta i NKFs konkurranser. I et slikt tilfelle er det fortsatt kampsportinstituttet som driver den idrettslige aktiviteten, og ikke klubben. Dette følger for øvrig også av NIFs avgjørelse i «Hillevåg Turnforening-saken» av 6. desember 2012.

Forutsatt at klubben driver de idrettslige aktivitetene, kan den imidlertid kjøpe instruktørtjenester og leie lokaler av et kampsportinstitutt. Klubben må i så fall sikre bestemmende myndighet over «medlemskapet» og «den sportslige aktiviteten», jf. NIFs lov § 13- (2), samt opprettholde dens posisjon som en «selveiende» og «frittstående» klubb.

I dette ligger blant annet at:

- Klubben må kunne si opp samarbeidsavtalen med instituttet uten å miste kontrollen over dens medlemmer og dens sportslige aktiviteter
- Klubben må selv vedta medlemskontingenter og treningsavgifter
- Et medlem må kunne si opp sitt medlemskap uten betingelser, jf. lovnormen for idrettslag § 3 (5). En treningsavgift kan imidlertid være bindende for en lengre periode, f eks for én sesong.
- Klubben må gjennomføre årsmøte hvert år
- Klubben må stå fritt til å velge sine styremedlemmer, dog slik at personer tilknyttet det samarbeidende instituttet normalt ikke er valgbare, jf. NIFs lov § 2-7

KLEVEN & KRISTENSEN

- Klubben må disponere over egne inntekter
- Klubben må stå fritt til å fatte egne beslutninger
- Klubben må følge basislovnorm for idrettslag, herunder NIFs regelverk

En klubb kan f eks også tegne et medlemskap i et institutt (dersom instituttet tillater dette) som gir klubbens medlemmer rett til å delta på de idrettslige tilbud instituttet har. I en totalvurdering av hvorvidt klubben er et selvstendig rettssubjekt i et slikt tilfelle, vil det blant annet legges vekt på om klubben tilbyr andre idrettslige aktiviteter enn det klubbens medlemmer får gjennom klubbens medlemskap i instituttet, om det har vært reelle forhandlinger mellom instituttet og klubbens styre hva gjelder samarbeidsavtalen dem imellom og om klubbens vedtatte idrettslige mål og visjoner kan oppnås gjennom samarbeidet med instituttet.

Vi har utarbeidet et utkast til samarbeidsavtale mellom klubber og kampsportinstitutter basert på at klubbene kjøper instruktørtjenester og leier lokale av et kampsportinstitutt. Avtaleutkastet følger vedlagt dette notatet.

Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at klubben er ansvarlig for at avtalen praktiseres og gjennomføres på en slik måte at klubben ikke mister sin rettssubjektivitet. Det vises i den anledning særlig til avtalens pkt. 1 om at klubben skal være «selveiende» og «frittstående», og til avtalens pkt. 2 om forholdet til idrettens regelverk. Ved å benytte vedlagte standardavtale, herunder få godkjent denne av NKF, innebærer ikke at klubben av den grunn er å anse som «selveiende» og «frittstående». Klubben må naturlig nok også rent faktisk driftes og forvaltes på en slik måte at klubben tilfredsstiller NIFs krav om å være «selveiende» og «frittstående».

3. Alternative samarbeidsmodeller - Omstrukturering av eksisterende samarbeidsmodeller

Dersom det foreligger samarbeidsmodeller der klubbens samarbeidende kampsportinstitutt i all hovedsak *driver* de idrettslige aktiviteter, og der klubben av den grunn risikerer å bli fratatt dens medlemskap i NIF, kan samarbeidspartene vurdere følgende omstrukturering:

- Alle kundene i kampsportinstituttet overføres til den samarbeidende klubben, herunder slik at den idrettslige aktiviteten foregår i klubbens regi
- Kampsportinstituttet tilbyr kun kampsportfaglig- og eventuelt administrativ kompetanse, samt tilbyr treningslokale
- Partene kan benytte tilsvarende samarbeidsavtale som foreslått under pkt. 2.2 og som følger vedlagt dette notatet, med eventuelle tillegg som regulerer de rettslige konsekvenser av overføringen av kundemassen. Vårt advokatkontor kan bistå aktørene som eventuelt ønsker å innrette seg på denne måten.
- For øvrig drives klubben under de forutsetninger som er nevnt i kulepunktene i pkt. 2.2 i dette notatet.

NKF kan f eks også tilrettelegge for at det blir gunstig for kampsportinstituttene å omdanne sine virksomheter til klubber.

En slik løsning kan være en god, ryddig og fremtidsrettet løsning for NKF, der blant annet følgende forhold er aktuelt/må vurderes nærmere:

- Formelle prosesser med tanke på nedleggelse av kampsportinstituttene og opprettelse av klubbene

- Skatterettslige spørsmål i forbindelse med overføring av virksomheten (klubben kan f eks kjøpe virksomheten og vederlaget kan betales i rater/engangssum til eierne av kampsportinstituttet)
- Utarbeidelse av ansettelses- og/eller oppdragsavtaler mellom klubbene og (de tidligere) eierne av kampsportinstituttene
- Sikre at de nye klubbene tilfredsstiller NIFs regelverk

4. Avsluttende bemerkninger

Ovennevnte forslag har som formål å danne grunnlag for videre diskusjoner i NKF. Vi kan selvsagt redegjøre nærmere rundt de ulike modellene samt konsekvensene av disse, dersom dette er ønskelig.

Vedlegg: Forslag til samarbeidsavtale